

TVÄTTMASKINER

Energimärkning

Energimärkningen indelar apparaterna i sju energieffektivitetsklasser A+++ – D. Centrifugeringseffekten anges fortsättningsvis på skalan A-G. Den faktiska energiförbrukningen är beroende av hur maskinen används.

Placering och påfyllning

Ett torrt, välventilerat, varmt utrymme med golvbrunn är den bästa placeringen för en tvättmaskin för att den ska fungera störningsfritt, hålla länge och vara säker. I ett fuktigt utrymme rostar tvättmaskinen och det kan uppstå mögel i den. Skydda maskinen från vattenstänk om den placeras i tvättrummet. Tvättmaskiner är tunga och ska därför stå på golvet. Benen är justerbara för att maskinen ska stå vågrätt även på ett sluttande golv.

Toppmatade och frontmatade tvättmaskiner skiljer sig inte från varandra i fråga om tvättegenskaper och hållbarhet. Vilken typ man väljer beror ofta på var maskinen ska stå. Kontrollera att maskinen går in genom dörröppningen. En del frontmatade modeller har ett mindre djupmått. En frontmatad modell kan placeras under arbetsbänken eller med en torktumlare ovanpå. Torktummlaren ska vara av samma märke, eftersom fastsättningsserierna skiljer sig mellan olika märken. Det är bra att kontrollera åt vilket håll luckan öppnas, eftersom luckan inte kan hängas om. Det behövs också fritt utrymme framför maskinen när man använder den. En toppmatad modell behöver fritt utrymme ovanför så att man kan öppna locket. Många toppmatade modeller har utfällbara hjul som gör det lätt att städa under maskinen. Kontrollera maskinens yttermått, att tilllopps- och avloppsslangen och anslutningssladden har plats och är tillräckligt långa.

El, vatten och avlopp

Importörens installations- och bruksanvisningar måste följas. Om anslutningseffekten är under 2,3 kW räcker en 10 A säkring. En större anslutningseffekt kräver en 16 A säkring. Tvättmaskinens kran ska finnas i närheten av maskinen och vara synlig. Kranen ska vara stängd när maskinen inte används. Annars belastar vattentrycket tvättmaskinens slang och ventil. I hus med elvärme kan man utnyttja den förmånligare nattströmmen med hjälp av en timer. Tvättmaskinen får inte lämnas utan uppsikt när den används eller om man ställt den på timerstart och därför har kranen öppen. Avloppsslangen ska vara på den höjd som anges i bruksanvisningen. Om slangen är för lågt nere uppstår en hävert och då hålls vattnet inte i maskinen. Är slangen för högt uppe orkar maskinen inte pumpa ut vattnet. Nya avloppssystem har en anslutning för avloppsslangen. Vattnet kan också avledas med en plastslang som monteras på väggen och leds till en golvbrunn, eller också kan avloppsslangen anslutas under tvättstället med en avloppsring.

Tvättresultat, förbrukningsvärden och påfyllningsmängder

Tvätt- och sköljresultatet påverkas av bl.a. sorteringen av tvätten, valet av program och tvättmedel samt doseringen av tvättmedel. Hudfett, svett, fläckar och bakterier som orsakar lukt lossnar bäst i minst 60 °C grader. Energimärkningen har gett lägre el- och vattenförbrukning, men förlängt tvättprogrammen. T.ex. kan kulör tvättprogrammet ta över 2 timmar. Vid ett 40 °C tvättprogram är elåtgången ca 0,5 kWh, vid ett 60 °C tvättprogram ca 1 kWh och vid ett 90 °C program ca 2 kWh. Mängdautomatik anpassar vattenmängden efter tvättprogrammet och efter hur mycket och vilket slags tvätt som lagts i maskinen. Det är förmånligast att köra optimalt fyllda maskiner. Tvättmaskinernas angivna kapacitet har ökat. För ett bra tvättresultat behövs det i praktiken 13 liters volym i trumman per kilo vit- eller kulör tvätt (fyllnadsgrad 1:13). Om trummans volym är 59 liter är 4,5 kilo torr tvätt lagom. I praktiken betyder det här underlakan och påslakan samt örngott från tre sängar. Maskinen är lagom fylld när det ännu går att få in handen i trumman ovanpå tvätten. När man tvättar fintvätt och strykfritt ska tvättmängden vara bara hälften av detta, och när man tvättar ylleplagg som tål maskintvätt bara en tredjedel.

Programval och standardtvättprogram

Studera tvättmaskinens egenskaper och program med hjälp av bruksanvisningen för att få ut maximal nytta av maskinen. Det är svårt att välja tvättprogram om märkningen på maskinens manöverpanel är otydlig eller om

programmets användningsändamål och innehåll inte framgår av bruksanvisningen. Programmet och temperaturen väljs ofta med samma väljare, som inte visar programfasen. Separat visning av programförloppet visar hur långt maskinen hunnit i programmet medan tidsvisning visar hur mycket tid som återstår. Då vet man redan när man startar maskinen hur lång tid programmet beräknas ta.

Standardprogrammen i tvättmaskiner är vit- och kulörtvätt, strykfritt och fintvätt samt ylle. Hårt smutsad tvätt kan behöva förtvätt. På vit- och kulörtvättprogrammet är maskinens gångrytm normal och kläderna gnuggas mot varandra i en full trumma. Centrifugeringen sker med maximalt varvtal och är lång. Programmen för strykfritt och fintvätt använder mer vatten i förhållande till tvättmängden. Vid strykfritt är den mekaniska behandlingen normal, men centrifugeringen lättare. Vid fintvätt är den mekaniska behandlingen skonsam och centrifugeringen lätt. På ylleprogrammet roterar tvätttrumman långsamt eller också gungar den bara plaggen i stora mängder vatten. Centrifugeringen är lätt.

Specialprogram och tillval

Det vanligaste specialprogrammet är snabbtvätt, som används för små mängder lätt smutsad tvätt. Ett snabbprogram med låg temperatur ersätter inte standardtvättprogrammen. Många specialprogram är namngivna efter en viss typ av tvätt, t.ex. skjortor, jeans, sportplagg eller underkläder. Behovet av specialprogram varierar i olika hushåll. Tvättmaskinen kan ha möjlighet att reglera temperaturen, förkorta eller förlänga program, öka vattenmängden i tvätt- eller sköljfasen, välja extra sköljningar, reglera centrifugeringen eller helt hoppa över den. Tvättmaskinernas centrifugeringshastighet är 1000 – 1800 varv per minut. Högre centrifugeringshastighet minskar restfuktigheten i tvätten, som torkar snabbare samtidigt som torktumlarens och torkskåpets elförbrukning minskar. Då är torkapparaten ekonomisk i drift och tvätten torkar snabbt också på torklina.

Skötsel

I tvättmaskinen uppstår med tiden avlagringar som ger upphov till lukt, och därför är det bra att ett par gånger om året rengöra maskinen med citronsyra som finns att köpa på apoteket. Mät upp 100 g citronsyra i tvättmedelsfacket. Kör maskinen på ett program med hög temperatur (90°- 95°) utan tvättgods. Tvättmedels- och sköljmedelsfacket, påfyllningsöppningens gummikrage, nålfällan eller luddfiltret och vattenanslutningens tillkoppsil ska rengöras regelbundet enligt instruktionerna i bruksanvisningen. Om tvätttrumman har en inspektionslucka kan man via den plocka ut främmande föremål som hamnat i trumman. Låt tvättmaskinens lucka stå öppen efter användningen så att maskinen torkar upp.

Kombinerad tvättmaskin/ torktumlare

En kombinerad tvättmaskin/torktumlare är i första hand en tvättmaskin, i vilken man kan torka halva tvättmängden i taget. Det kan ta över två timmar att torka en omgång. Att tvätta en maskin och torka den i två omgångar tar sammanlagt över sex timmar. Torkningen drar 3 – 5 kWh el. En kombinerad tvättmaskin/torktumlare använder vatten även under torkfasen. En varmluftsfläkt kondenserar fukten till ånga. Ångan kondenseras med hjälp av kallt vatten och leds ut i avloppet via avloppsslangen. Maskinen använder i medeltal 50 liter vatten för torkningen. Om man tvättar ofta är det mer praktiskt att ordna torkningen på något annat sätt.

Tvättmedel

Numera använder tvättmaskinerna mindre vatten. Mät alltid upp tvättmedlet noga, eftersom sköljresultatet försämras om man tagit för mycket tvättmedel. I Finland är vattnet för det mesta mjukt. Man kan också minska doseringen om tvätten är lätt smutsad eller om man kör en maskin som inte är helt fylld. Ljusa plagg behöver ett tvättmedel som innehåller blekmedel för färgade fläckar. För kulörta plagg finns det pulver och flytande tvättmedel som inte bleker färgerna. Ylle och siden tvättas med ett flytande tvättmedel som inte innehåller enzymer.